

Borg Havn IKS
Øraveien 27
1630 GAMLE FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Nina Cathrine Knudtson, 32266821

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring ved Borg Havn (303/1240) i Fredrikstad kommune

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Borg Havn IKS, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Borg Havn i Fredrikstad kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 32 800,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker

Vi viser til søknad mottatt 23. mars 2019 om tillatelse til mudring etter forurensningsloven¹, og sakens øvrige dokumenter. Fylkesmannen mottok tilleggsopplysninger 6. juni 2019.

Fylkesmannen behandler saken som rett forurensningsmyndighet for mudring i sjø.

Søknad

Borg havn IKS søker om tillatelse etter forurensningsloven til mudring for å øke seildybden ved Borg Havn. Det søkes om mudring i to områder ved Tollboden med et estimert mudringsareal på 950 m² og et estimert mudringsvolum på 750 m³ som medfører tiltak i sjø:

- Tollboden sydvest
- Tollboden nordøst

I tiltaksområdet Tollboden sydvest skal det mudres mellom 0,5 - 1,5 fra eksisterende sjøbunn med et planlagt mudringsareal på 550 m² og et mudringsvolum på 550 m³. I Tollboden nordøst skal det mudres mellom 0,5 - 1,0 m med et planlagt mudringsareal på 400 m² og et mudringsvolum på 200 m³. Alle masser skal leveres til godkjent deponi.

¹ Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 01.10.1983, nr. 6

Norges geotekniske institutt (NGI) har på vegne av Borg Havn IKS gjennomført prøvetakning av sedimentene i tiltaksområdene. En kjerneprøve fra hvert tiltaksområde ble samlet inn. Analyseresultatene avdekket forurensning i sedimentene i Tollboden sydvest i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). I dette området ble det påvist konsentrasjoner av sum PCB-7 tilsvarende tilstandsklasse IV (dårlig) og konsentrasjoner av antracen tilsvarende tilstandsklasse III (moderat). Tollboden nordøst hadde ingen konsentrasjoner som overskrider bakgrunnsnivå.

Kornfordelingen fra sedimentprøvene avdekket at det dreier seg om relativt grove sedimenter ved Tollboden sydvest, med et innhold av sand eller større partikler på over 60%. Ved Tollboden nordøst er det noe finere sedimenter, med høyere innhold av silt (52,7%) og leire (4,9%). Grunnet sterk strøm i området skriver tiltakshaver at det vil være vanskelig å bruke siltgardin som avbøtende tiltak, men det vil gjennomføres turbiditetsovervåking og arbeidet vil kunne stanses dersom turbiditetsmålingene viser at dette er nødvendig. Før oppstart av mudringen vil det måles bakgrunnsverdier/referanseverdier og etableres en maksgrense for når arbeidet stanses.

Mudringsarbeidene planlegges gjennomført høsten 2019, etter 15. september, og vil ha en varighet på 1-5 dager. Mudringsarbeidene vil foregå fra lekter.

Høring

Fylkesmannen i Oslo og Viken har sendt søknaden om tillatelse til mudring på høring, jf. forurensningsforskriften² § 36 – 8. Søknaden ble forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7) i epost eller brev datert 26. juli 2019. Søknaden er også lagt ut på Fylkesmannen sine nettsider.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra Kystverket Sørøst, Arne Inglingstad, Norsk Maritimt Museum, Fiskeridirektoratet og Fredrikstad kommune. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Kystverket Sørøst

Kystverket Sørøst har ingen vesentlige merknader til søknaden etter forurensningsloven.

Arne Inglingstad

Arne Inglingstad skriver i sin uttalelse at det er bra at Borg vedlikeholder farledene, og har ingen innvendinger til mudringsarbeidene. Avslutningsvis nevner Inglingstad at de regner med at Borg Havn har god kontroll på eventuelle kabler og rør som måtte ligge i grunnen i området, og at stabiliteten av kaier og innenforliggende arealer ikke reduseres.

Norsk Maritimt Museum

Norsk Maritimt Museum har ingen innvendinger til tiltaket.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet skriver i sin høringsuttalelse av det omsøkte tiltaket ikke vil komme i konflikt med fiskeriinteressene i området. Videre skriver de at dersom det gis tillatelse til omsøkte mudring må det om mulig gjennomføres på en så skånsom måte som mulig, slik at omliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Massene må tas på land og deponeres av muddermasser på godkjent deponi.

---

² Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) av 01.06.2004, nr. 6

Fredrikstad kommune

I høringsuttalelsen fra Fredrikstad kommune gjør de oppmerksom på at mudring er et inngrep på sjøbunnen som kan ha stor negativ påvirkning på plante- og dyreliv lokalt, og føre til oppvirvling av partikler. Kommunen nevner at det er et tilbakevendende behov for mudring både i farleden og ved båthavner. Videre skriver de at de mener at søknaden er uklar når det gjelder hvor stort behov det er for mudring ved Tollboden i dag, og om det vil ha noen negative konsekvenser for brukerne av området om tiltaket ikke blir utført nå. Mudring bør begrenses for å hindre unødvendige forstyrrelser på naturmangfoldet i elva. Hvis mudring ikke er å anse som høyst nødvendig, mener Fredrikstad kommune at man bør unnlate å utføre tiltaket.

Videre skriver Fredrikstad kommune at det må gjøres en vurdering på om mudringsarbeidene i området vil påføre nærliggende bebyggelse støyplager. Hvis støyen fra arbeidene med sannsynlighet vil overstige grenseverdiene for anleggsstøy gitt i T-1442/16, så skal det sendes ut varsel til de som vil bli berørt av støyen, jf. kap. 2 punkt 4 i retningslinjene.

Virksomhetens kommentarer til høringsuttalelsene:

Borg Havn IKS har fått høringsuttalelsene tilsendt for gjennomlesning og har følgende merknader:

Borg Havn IKS skriver at forhold som har blitt trukket fram gjennom høringen er oppsummert og kommentert i deres svar på høringsuttalelsene.

Fredrikstad kommune v/miljø og landbruk peker i sin uttalelse på at søknaden er uklar når det gjelder behovet for mudring, og at mudring i størst mulig grad bør begrenses med hensyn til naturmangfoldet i elva. Borg Havn svarer at de, som offentlig havn, har et ansvar for å sørge for at havna holdes i god stand. De gjør oppmerksom på at Glomma årlig transporterer mellom 300-600 000 kubikkmeter sediment som legger seg på bunnen av elveløpet og utover i Hvalerestuaret. Borg Havn IKS skriver at reduserte vanddybder ved deres kaier vil gi konsekvenser for skipsfart og næringsutvikling.

Tiltakshaver nevner at batymetrien fra Jernbanebrygge til Seiersborg brygge ble undersøkt ved hjelp av multistråle ekkoloddsystem i 2018. Resultater av denne kartleggingen viste et behov for vedlikeholdsmudring ved Tollboden sørvest, Tollboden nordøst og Tordenskiolds brygge. I opprinnelig søknad til Fylkesmannen av 27. mars 2019 var alle disse områdene omsøkt for mudring. Ved nærmere oppmåling våren 2019 ble det kjent at det likevel ikke var behov for mudring ved Tordenskiold brygge. Borg Havn skriver at dette har sammenheng med pågående eiendomsutvikling i område som har medført at kaikant nå ligger ca. 1 meter lenger ut i elveløpet. Videre skriver de at mudring planlegges nå gjennomført ved to lokaliteter ved Tollboden for å ivareta bruk og sikkerhet og sikre en seilingsdybde på 6,5 meter ved kai. Dette for å ivareta forlegning av mindre cruise fartøyer og besøkende fartøyer i forbindelse med arrangement, eksempelvis Tall Ship Races og lignende.

Borg Havn skriver at de er godt kjent med de forurensningsmessige ulempene mudring kan ha for naturmiljø. Vedlikeholdsmudring er kostbart og gjennomføres ikke dersom det ikke er et reelt behov. De anser at mengden masser som planlegges mudret ved Tollboden anses som relativt beskjedent (750 m³). Alle masser skal leveres til godkjent deponi.

Videre gjør tiltakshaver oppmerksom på at mudringsarbeidene planlegges utført fra fartøy/lekter med gravemaskin. De anser arbeidene som planlegges å være av kortvarig art (1-5 dager) og planlegges gjennomført innenfor ordinær arbeidstid. Området hvor det skal mudres ligger ca. 90-

100 meter fra nærmeste boliger. Borg Havn vurderer at tiltaket ikke vil gi vesentlige støyplager for nærliggende bebyggelse og vil forholde seg til gjeldene støyregelverk.

Avslutningsvis nevner Borg Havn IKS at de har stort fokus på sikkerhet i all sin virksomhet. Tiltaket vil gjennomføres slik at stabilitet av kaier og innenfor liggende arealer ikke reduseres. Påvisning av kabler og rør kartlegges i forkant av arbeidet, slik tiltakshaver nevner at de gjør i alle våre prosjekter.

Fylkesmannens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven³ § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres en vurdering etter forurensningslovens bestemmelser. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnet, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Tiltak som medfører fare for forurensning av vann skal også vurderes i henhold til vannforskriften, der formålet er å beskytte og om nødvendig forbedre miljøtilstanden i alle elver, innsjøer, grunnvann og kystnære områder.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16. Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for disponering av masser og materialer i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Arbeider i sjø og vassdrag som oppgraving av sedimenter og utfylling påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak er ofte at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Oppgraving og fjerning av forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og miljøgifter.

Det har blitt gjennomført analyser av forurensningsgraden av sedimentene i tiltaksområdet. Analyseresultatene er vurdert i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). I Tollboden sydvest ble det påvist konsentrasjoner av sum PCB-7 tilsvarende tilstandsklasse IV (dårlig) og konsentrasjoner av antracen tilsvarende tilstandsklasse III (moderat). Tollboden nordøst hadde ingen konsentrasjoner som overskrider bakgrunnsnivå. Ettersom det er snakk om forurensete sedimenter i det ene tiltaksområdet har Fylkesmannen stilt krav til at turbiditetsmåler skal benyttes under hele arbeidsperioden. Turbiditeten skal i tillegg måles i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av

---

³ Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.06.2009, nr. 100

arbeidene. Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien. Arbeidene skal foregå under gunstige vær- og vindforhold.

Anleggsarbeider i sjø skal også gjennomføres mest mulig skånsomt for å begrense spredningen av partikler i størst mulig grad.

Muddermassene skal leveres til godkjent deponi på land.

Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i kapittel 4 (*Retningslinje for behandling av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet*) i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I henhold til Miljødirektoratets database Naturbase er det innenfor tiltakets to influensområder registrert dvergdykker, stjertand, hettemåke, sothøne og krykkje, som alle er arter av svært stor forvaltningsinteresse. Dette er arter som er truet. Det er i tillegg registrert fiskemåke og tyrkerdue, som er arter av stor forvaltningsinteresse. Begge artene er nær truet. Det planlagte vil kunne få konsekvenser for nærliggende biologisk mangfold. Søker har foreslått flere avbøtende tiltak, som gjennomføring av turbiditetsovervåkning, hvor arbeidet vil stoppes dersom turbiditetsmålingene viser at dette er påkrevet. Mudringsarbeidene vil i tillegg utføres på vinterstid (i perioden 15. september til 15. mai) for å redusere konsekvensene tiltaket kan ha på det biologiske mangfoldet.

Søknaden og Fylkesmannens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Fylkesmannen anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad, men det settes vilkår som etablering av turbiditetsmåler ved mudringsarbeidene. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Fylkesmannen mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Tiltaket er en del av vannforekomst *Glomma fra Greåker til sjøen* (Vann-Nett ID 002-3551-R) som renner fra Greåker til Alshussundet i sjø. Vannforekomsten har dårlig økologisk tilstand basert på målinger av biologiske kvalitetselementer. Den kjemiske tilstanden er klassifisert som ukjent. *Glomma fra Greåker til sjøen* er i stor grad påvirket av punktslipp fra industri og i middels grad fra punktslipp fra renseanlegg.

Tiltaksområdene ligger utenfor Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) sin verneplan for vassdrag og har derfor ikke blitt behandlet hos NVE.

Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». Fylkesmannen mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i *Glomma fra Greåker til sjøen*.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

- a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller
- b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannen vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Fredrikstad kommune har vurdert tiltaket og opplyser om at det omsøkte mudringstiltaket slik det fremstår i søknaden er i henhold til gjeldende reguleringsplaner og kommunedelplan for Fredrikstad byområde.

Borg Havn er en allsidig flerbrukshavn med økende havnetrafikk. Tiltaket vil være positivt for tilkomst for båter inn til bryggene. Ettersom mudringstiltakene vil gjennomføres på relativt kort tid, anser Fylkesmannen at arbeidene ikke vil være til sjenanse for bruken av nærliggende friluftsområder.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksamheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulemperne knyttet til virksamheten. Det forutsettes at virksamheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Borg Havn IKS tillatelse til mudring i sjø ved Borg Havn (303/1240) i Fredrikstad kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap

forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 24. april 2019. Vi varslet sats 6 som i 2019 utgjør kr 32 800,- for behandling av søknaden.

Fylkesmannen vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Borg Havn IKS skal betale kr 32 800,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg (e.f.)
Seksjonssjef

Nina Cathrine Knudtzon
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse med vilkår - Mudring i sjø - Borg Havn IKS - Fredrikstad kommune

Kopi til:

Vannområde Glomma Sør
Kystverket

Norsk Maritimt Museum

Cicignon Bydelsforening

Fredrikstad shipping Co AS

Fredrikstad kommune

Arne Reidar Inglingstad

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Kråkerøy båtforening -

Nøkledypet

Alf Audun Vetvik

Gunnar Torstein Tørnqvist

Cicignon lokalsamfunn

Fiskeridirektoratet

Naturvernforbundet i Østfold

Olena Anastasieva

Østfold fylkeskommune

Bingsgate 3	1606	FREDRIKSTAD
Toldbodbygga 2	1606	FREDRIKSTAD
Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Antons Davidens vei 3b	1678	KRÅKERØY
postboks 31	1891	RAKKESTAD
Postboks 905	1670	KRÅKERØY
Welhavens gate 1	1606	FREDRIKSTAD
Oredalsveien 53A	1613	FREDRIKSTAD
Cicignongata 21	1606	FREDRIKSTAD
Welhavens gate 1	1606	FREDRIKSTAD